

ÇOCUKLUK ÇAĞI DÖKÜNTÜLÜ HASTALIKLARI

Ceren ÇETİN¹

► GİRİŞ

Çocukluk çağında döküntülü ateşli hastalıklar hastaneye sık başvuru nedenidir. Kendi kendini sınırlayan basit viral hastalıklardan hayatı tehdit eden hastalıklara kadar geniş bir hastalık grubu vardır. Ateş ve döküntünün bir arada bulunması, ayırıcı tanıda birçok patolojik durumu göz önünde bulundurmak gerekir. Enfeksiyon etkenlerinin neden olduğu lokal veya sistemik hastalıklar, romatolojik hastalıklar ve hipersensitive reaksiyonlar bu duruma neden olabilir. Doğru tanı için temel unsurlar, ayrıntılı bir öykü ve hastanın toksisite kanıtı için dikkatli bir sistematik gözlemi içeren kapsamlı bir fizik muayeneyi içerir. Laboratuvar tanıda bu süreçte yardımcı bir rol oynayabilir (1,2).

► DÖKÜNTÜLÜ HASTAYA GENEL YAKLAŞIM

Hastanın yaşı, bilinen hastalığa temas öyküsü, farklı coğrafi bölgelere yakın zamanda seyahat etmesi, yaban hayatına veya böceklerle maruz kalması, aşılama öyküsü, geçirdiği hastalıklar, ay-

rıntılı bir ilaç listesi, altta yatan birincil veya edinilmiş immün yetmezlik veya otoimmünite veya kronik inflamasyon ile ilişkili hastalıkların varlığı öyküde sorgulanması gerekmektedir.(1,2)

Döküntünün özellikleri hakkında bilgi; ateşle ilişkili olarak ne zaman ortaya çıktığı, anatomik dağılımı, nereden başlayıp nasıl ilerlerlediği ve kaşıntılı veya ağrılı olup olmadığını içermelidir. Ateş paterninin tanımı (bkz. Bölüm ve bağışıklama durumu ayırıcı tanıda yol göstericidir.(1,2,3)

Kritik birincil adım hastanın vital bulgularının ve toksisite derecesinin değerlendirilmesidir. Letarji, iritabilite, mental durum değişikliği, perfüzyon bozukluğu veya siyanoz ciddi hastalığa işaret eder, taşikardi ve takipne varlığı sepsis olasılığını düşündürür. Döküntünün klinik özellikleri ve morfolojik isimlendirilmesi etiyolojik tanı koymada yardımcı olur. Ekzantem, generalize bir hastalığın belirtisi olarak ortaya çıkan bir deri döküntüsü olarak tanımlanır. Enanthem, generalize hastalık bağlamında mukozaya meydana gelen erüpsiyondur. Ekzantem ve enanthem maküler, makülopapüler, veziküler, ürtikeryal, peteşiyal

¹ Doç. Dr., Kartal Dr Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Kliniği, ceren-ciftci@hotmail.com

doğumdan 5gün önce veya doğumdan 2 gün sonra suçiçeği gelişen yenidoğan, hastanede yatan ≥ 28 hafta prematüre (anne seronegatif), hastanede yatan prematüre <28 hafta veya <1000 gr (anneye bakmaksızın)] maruziyetten sonraki 10 gün içinde yapılabilir (19,22,23).

► KAYNAKLAR

1. Brittany S. Barros, Andrea L. Zaenglein. Erythematous Macules and Papules. In: Sarah S. Long, Charles G. Prober, Marc Fischer (eds). *Principles and Practice of Pediatric Infectious Diseases*. 5th ed. Philadelphia, PA : Elsevier; 2018. p.445-447.
2. Emily M. Densmore, Patricia S. Lye. Fever and Rash. In: Robert M. Kliegman, Joseph St. Geme (eds). *Nelson pediatric symptom-based diagnosis*. Philadelphia, PA : Elsevier; 2018. p. 726-745.
3. Weber DJ, Cohen MS, Rutala WA. The acutely ill patient with fever and rash. In: *Principles and Practices of Infectious Diseases*. 8th ed. Bennett JE, Dolin R, Blaser MJ (eds), Elsevier Saunders, Philadelphia 2015. p.732.
4. Bester JC. Measles and Measles Vaccination: A Review. *JAMA Pediatr*. 2016;170(12):1209-1215. doi:10.1001/jamapediatrics.2016.1787.
5. James D. Cherry, Debra Lugo. Measles Virus. In: James Cherry, Gail J. Demmler-Harrison, Sheldon L. Kaplan, William J. Steinbach, Peter Hotez (eds). *Feigin And Cherry's Textbook Of Pediatric Infectious Diseases*. Eighth Edition. 2019. Philadelphia. p. Elsevier .180, 1754-1770.
6. Perry RT, Halsey NA. The clinical significance of measles: a review. *J Infect Dis*. 2004;189 Suppl 1:S4-16. doi: 10.1086/377712
7. Yvonne A. Maldonado, Avinash K. Shetty. Rubella Virus: Measles and Subacute Sclerosing Panencephalitis. In: Sarah S. Long, Charles G. Prober, Marc Fischer (eds). *Principles and Practice of Pediatric Infectious Diseases*. 5th ed. Philadelphia, PA : Elsevier; 2018. p. 1169-1176.
8. World Health Organization. *Response to measles outbreaks in measles mortality reduction settings*. (8/07/2015 tarihinde http://whqlibdoc.who.int/hq/2009/WHO_IVB_09.03_eng.pdf adresinden ulaşılmıştır).
9. American Academy of Pediatrics. Rubella. In: *Red Book: 2021 Report of the Committee on Infectious Diseases*, Kimberlin DW, Barnett ED, Lynfield R, Sawyer MH (Eds), American Academy of Pediatrics, Itasca, IL 2021. p.648.
10. Yvonne A. Maldonado, Avinash K. Shetty. Rubella Virus. In: Sarah S. Long, Charles G. Prober, Marc Fischer (eds). *Principles and Practice of Pediatric Infectious Diseases*. 5th ed. Philadelphia, PA : Elsevier; 2018. p. 1142-1148.
11. James D. Cherry, Amira Baker. Measles Virus. In: James Cherry, Gail J. Demmler-Harrison, Sheldon L. Kaplan, William J. Steinbach, Peter Hotez (eds). *Feigin And Cherry's Textbook Of Pediatric Infectious Diseases*, Eighth Edition. 2019. Philadelphia. p. Elsevier. 1601-1622.
12. Kevin E. Brown. Human Parvoviruses. In: Sarah S. Long, Charles G. Prober, Marc Fischer (eds). *Principles and Practice of Pediatric Infectious Diseases*. 5th ed. Philadelphia, PA : Elsevier; 2018. p. 1115-1119.
13. Danica J. Schulte. Human Parvovirus B19. In: James Cherry, Gail J. Demmler-Harrison, Sheldon L. Kaplan, William J. Steinbach, Peter Hotez (eds). *Feigin And Cherry's Textbook Of Pediatric Infectious Diseases*, Eighth Edition. 2019. Philadelphia. p. Elsevier 152, 1330-1341.
14. Guterthuth J, Nadas K, Zirbs M, et al. Papular-purpuric gloves and socks syndrome. *Lancet*. 2011;378(9786):198. doi: 10.1016/S0140-6736(11)60554-0.
15. Victor Nizet, John C. Arnold. Streptococcus pyogenes (Group A Streptococcus). In: Sarah S. Long, Charles G. Prober, Marc Fischer (eds). *Principles and Practice of Pediatric Infectious Diseases*. 5th ed. Philadelphia, PA : Elsevier; 2018. p. 715-723.
16. Linette Sande, Anthony R. Flores. Group A, Group C, and Group G β -Hemolytic Streptococcal Infections. In: James Cherry, Gail J. Demmler-Harrison, Sheldon L. Kaplan, William J. Steinbach, Peter Hotez (eds). *Feigin And Cherry's Textbook Of Pediatric Infectious Diseases*, Eighth Edition. 2019. Philadelphia. p. Elsevier. 82, 813-822.
17. James D. Cherry. Roseola Infantum (Exanthem Subitum). In: James Cherry, Gail J. Demmler-Harrison, Sheldon L. Kaplan, William J. Steinbach, Peter Hotez (eds). *Feigin And Cherry's Textbook Of Pediatric Infectious Diseases*, Eighth Edition. 2019. Philadelphia, PA. Elsevier. 59, 559-561.
18. Mary T. Caserta. Human Herpesviruses 6 and 7 (Roseola, Exanthem Subitum) In: Sarah S. Long, Charles G. Prober, Marc Fischer (eds). *Principles and Practice of Pediatric Infectious Diseases*. 5th ed. Philadelphia, PA : Elsevier; 2018. p. 1081-1088.
19. American Academy of Pediatrics. Varicella-zoster virus infections. In: *Red Book: 2021-2024 Report of the Committee on Infectious Diseases*, 32nd ed, Kimberlin DW, Barnett ED, Lynfield R, Sawyer MH (Eds). American Academy of Pediatrics, Itasca IL 2021. p.831.
20. Anne A. Gershon. Varicella-Zoster Virus. In: James Cherry, Gail J. Demmler-Harrison, Sheldon L. Kaplan, William J. Steinbach, Peter Hotez (eds). *Feigin And Cherry's Textbook Of Pediatric Infectious Diseases*, Eighth Edition. 2019. Philadelphia, PA. Elsevier 162, 1476-1484.
21. Ann M. Varicella-Zoster Virus. In: Sarah S. Long, Charles G. Prober, Marc Fischer (eds). *Principles and Practice of Pediatric Infectious Diseases*. 5th ed. Philadelphia, PA: Elsevier; 2018. p. 1065-1073.
22. Marin M, Güris D, Chaves SS, et al; Advisory Committee on Immunization Practices, Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Prevention of varicella: recommendations of the Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP). *MMWR Recomm Rep*. 2007 Jun 22;56(RR-4):1-40
23. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Updated recommendations for use of VarizIG--United States, 2013. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep*. 2013 Jul 19;62(28):574-6.